

Oslo, Trondheim 2. oktober 2013

Riksantikvaren
Postboks 8196 dep.
0034 OSLO

UTTALELSE FRA ICOMOS NORGE VEDRØRENDE VERNEVERDI I REGJERINGSKVARTALET- HØYBLOKKA OG Y-BLOKKA.

ICOMOS-Norge viser til sin tidligere uttalelse avgitt til Fornyings, administrasjons og kirkedepartementet, datert 17. januar 2012, vedrørende regjeringskvartalet. ICOMOS Norge vil med denne uttalelsen igjen understreke viktigheten av kulturminneverdiene som finnes representert i disse bygningene og at disse verdiene bevares og forsterkes på stedet i sin opprinnelige situasjon.

Høyblokka ble nå i september 2013 åpnet for publikum, hvilket tilsier at det anses som strukturelt trygt å ferdes i bygningen. Dette bekreftes også av de utredningene som foreligger.

ICOMOS Norge vurderer regjeringsbygningene bestående av Høyblokka fra 1958 og den senere Y-blokka fra 1969 som et av de viktigste monumentale uttrykk for modernismens gjennombrudd i Norge, både innenfor arkitektur og billedkunst.

Arkitekt Erling Viksjøs regjeringsbygg i Norges hovedstad er landets fremste symbol på etterkrigstidens felles, internasjonale tro på demokrati, dialog og åpenhet. Denne troen fikk sitt internasjonale perspektiv nettopp ved at en kunstner av Picassos format ble invitert og lot seg inspirere av Viksjøs prosjekt. Regjeringsbygningene symboliserer Norges demokratiske og optimistiske fellesskap med resten av verden i etterkrigstidens gjenreisning og nybygging av institusjoner for fellesskap og demokrati. At regjeringsbygningene fremdeles står etter terroraksjonen i 2011 styrker deres posisjon i historien.

Arkitekt Erling Viksjø har vært særdeles viktig for utviklingen av modernismens formspråk i Norge, der funksjon, symbol, materialer og utsmykning skulle gå hånd i hånd. Han var pioner i utforskningen av naturbetongens estetiske kvaliteter, noe som ga etterklang verden over. Betongen ble mettet med grus og andre tilslag, for så å bli sandblåst slik at naturmaterialene trådte fram som fasadens estetiske uttrykk. Bruken av naturbetong som arkitekt Viksjø utviklet sammen med ingeniør Sverre Jystad har siden vært benyttet i mange monumentalbygg forskjellige steder i verden. ICOMOS Norge må derfor understreke at det var i Norge at naturbetongen ble oppfunnet og utviklet både teknisk og estetisk.

Den intime og uadskillelige integreringen av arkitektur og kunst gjør regjeringsbygningene til et modernistisk hovedverk ikke bare i norsk, men også i internasjonal sammenheng. Det er i regjeringsbygningene at Pablo Picasso, antagelig fremdeles den mest betydningsfulle moderne kunstneren i verden, for første gang arbeidet med aktiv integrering av skapende

kunst og arkitektur. Samarbeidet med Cari Nesjar ble også starten på Picassos arbeid med monumentale offentlige utsmykninger blant annet i New York, Paris, Barcelona, Stockholm og Jerusalem. Norge gjorde seg også internasjonalt bemerket med bidrag fra norske kunstnere til utformingen og utsmykningen av Sikkerhetsrådets sal i FN som en del av denne kulturpolitiske satsingen.

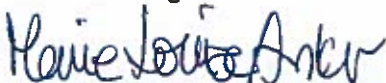
ICOMOS Norge vil videre poengtere at det ikke bare var verdenskunstneren Picasso som ble invitert inn i Viksjøs store prosjekt. De fremste norske samtidige modernistiske kunstnerne ble invitert til å gi selvstendige bidrag. I trappeavsatsene og på fasadene bidro Carl Nesjar, Inger Sitter, Odd Tandberg, Kai Fjell og Tore Haaland ved siden av Picasso selv. Denne samlingsen av norsk etterkrigstids modernisme stiller regjeringsbygningene i en særstilling som vitnesbyrd over en sentral epoke i norsk og nordisk kunst.

Det tilfaller ICOMOS Norge som UNESCO's rådgivende organ i Norge å varsle når kulturminner av svært høy, internasjonal bevaringsverdi er truet. Et slikt varsel ble oversendt Paris første gang i januar 2012. Vi ser dessverre at aktualiteten av dette første varselet på ingen måte er blitt mindre.

Bygningen har fortsatt et stort brukspotensial som offentlig representasjonsbygg, og den er godt egnet for restaurering og eventuelle oppgraderinger. Europa har opplevet grusomme kriger og terrorhandlinger uten at det har medført riving av bygninger som følge av traumatiske påminnelser, snarere tvert imot.

ICOMOS Norge anser det som et stort tap for den Internasjonale kulturminnearven dersom Den norske stat skulle velge å rive regjeringsbygningene med Høyblokka og Y-blokka. Vi vil fraråde riving på det sterkeste.

For
ICOMOS Norge

Marie Louise Anker
President